

www.lakruhunu.com

ශ්‍රී. ඩ. ව. 2555 උදවස් මස කලාපය, රා. ව. 2011 ක් වූ දෙසැම්බර් 10 වන දින

වැලිගම ශ්‍රී සුගත ශාන්ති සේවා සංඝදායේ නිර්මාතෘ ගරු යාවජීව සභාපති

ටී. ඩබ්ලිව්. ඒ. කලාසාල වසන්ත මහතා විසින්.

නමෝ තසසු භාගවතො ජර්භතො සමමා සමබ්‍රද්ධසසු !!!

නාට්‍ය දහමක් හිඬියදී අනාට්‍ය නොවෙමු.

(අභිගුහනර නිකාය පඨම නාටකරණ සූත්‍රය ඇසුරින්)

ධම්මකාමී පින්වතුනි,

අද ක්‍රි.ව. 2011 ක් වූ දෙසැම්බර් මස 10 දිනට යෙදුණු උදවස් පුර පෝ දිනය යි. ගෞතම ශ්‍රී සම්බුද්ධ ශාසනයේ හිඤ්ඤා ශාසනය ආරම්භ වීම, සංඝමිත්තා මහරහත් උත්තමියන් වහන්සේ ඇතුලු 11 නමක් විසින් ශ්‍රී මහා ඛේට්ඨ දකුණු ශාඛාව ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කිරීම පිළිබඳව සිහි පත්කරන දිනය යි.

අද මෙම දහම පණිවුඩය සඳහා මාතෘකාව වශයෙන් අංගුතතර නිකායේ 'පඨම නාටකරණ සූත්‍රය' පිහිටකර ගනිමි. "නාට්‍ය" යනු පිහිට පිළිසරණ යන අර්ථය යි. අනාට්‍ය යනු පිහිට නැතැ පිළිසරණක් නැතැ කියන අර්ථය යි. ලෝක නාට්‍යයන් වහන්සේ ලෝක සත්වයාට පිළිසරණ වීමට අදාළ ධර්ම පයභීයක් දේශණා කරනවා. ඒ "නාට්‍ය කරණ සූත්‍රය" යි මෙම ධර්ම පයභීය තේරුම් ගත් පුද්ගලයාට පිහිටක්, පිළිසරණක් , සැපයක්, ඇතිවන බව දේශනා කරනවා.

සනාට්‍ය හිඤ්ඤාවේ විහරට්‍ය, (මහණෙහි සනාට්‍ය වී වාසය කරවි) මා අනාට්‍ය දුකධං හිඤ්ඤාවේ අනාට්‍ය විහරති (අනාට්‍ය නොවෙවි, අනාට්‍ය වන්නා

දැක සේ වාසය කරති). දස ඉමෙ හිකඛවෙ නාට්කරණ ධමමා (මහණෙනි, නාට්කරණ ධම් දහයක් තියෙනවා.) යනුවෙන් නාට්කරණ ධම් දහයක් දේශණා කරනවා. මේ කරුණු දහය තේරුම් ගෙන ඒ ධම් දහය සිතේ හොඳින් දරාගත් ඒ අනුව තම ජීවිත හැසිරීම හදා ගත්තොත් මේ ජීවිතය පමණක් නෙව් නිවන් දකින තුරු අනාට් වෙන්නෙ නැහැ. පිහිට පිළිසරණ තියෙනවා. මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ අපේ ජීවිත රක්ෂණය කිරීමට දේශනා කරන ලද ආචරණ දහය යි.

01. සීලවා හොති (ලජ්ජා හය සහිත මනා හික්මීම)

සීල්වත් වීම පළමු නාට්කරණ ධම්ය යි. විශේෂයෙන් බුදු රජාණන් වහන්සේ හිකුන් වහන්සේලාට පළමුවෙන් අමතන නිසා මහණෙනි, (හිකඛවෙ) යනුවෙන් ඇමතුවාට ලොව වෙසෙන සියල්ලන් සීලයෙන් හෙවත් හික්මීමෙන් පරිහානියට පත් වන්නේ නම් එයින් අත්වන දැකට ගිහි පැවිදි හේදයක් නැතිව පත්වන බව අප විසින් තේරුම් ගත යුතු ය. උන්වහන්සේ හිකුන් වහන්සේ අමතා මේ සූත්‍රයේ දී (“පාති මොකඛ සංවර සංවුතො විහරති”) මූලිකව පිහිටවන සීලය යි. ආදී බ්‍රහ්මචරිය ශීලය කියලත් කියනවා. බ්‍රහ්මචරිය කියන්නේ නිවනට යි. නිවනට මුල්වෙන සීලය නිසා එහෙම කියනවා. එහෙම ආරම්භ කරන ශීලය පද වශයෙන් 227 ක් ද, සංවර වශයෙන් නවදහස් එක්සිය අසුකෝටි පනස් ලක්ෂ තිස්හත් දහසක් ලෙසට ආයථී සීල ස්කන්ධයකින් යුක්ත ව පැවිදි සීලය අනු දැන වදාරා ඇත. ගිහි ජීවිත ගත කරන්නාවූ අපට ද අනුමත ශික්ෂා පද ලෙසට පංච ශීලයෙන් ආරම්භවෙනවා. මේවා කැඳුනොත් ඔහු දුස්සීලයක් බවට පත්වී අනාට් වෙනවා සීලයෙන් අනාට් වූ විට දැකට පත් වෙනවා, කොහොමද? මෙලොවත් දුක් විඳ “කායසස හෙදා පරමමරණා අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති....” (අකුසල හේතුවෙන් සත්වයෝ මරණින් මතු දුගති නිරයේ උපදී)

එබැවින් සීල් පද එකක් හෝ කැඩේ නම් දුස්සීල වේ ඒ හේතුව දුගතියේ දැකට හේතුවේ නම් පවට හය ලජ්ජාව තිබිය යුතු ය. සීල්වත් වී එම ශික්ෂා පද යන්න හික්මේ ද “අයමපි ධමෙමා නාට් කරණො..” මේ අනාට් නොවන නාට්වන පළමු දහම යි.

02. බහුසසුතො හොති (බුද්ධ වචනය තම ශක්ති පමණින් හොඳ හැටි දැන ඉගෙනීම.)

ධර්මය යනු යුතුකම යි. යුතුකම යනු ධර්මය යි. කළ යුත්තයි. බෞද්ධයෝ බෞද්ධ නාමය උප්පන්න සහතිකයට සීමා කර ගත් පිරිසක් නොවේ. බෞද්ධ “කමට” තිබිය යුතු ය. ඒ සඳහා තවාගත ධර්මය තම තම නැණ පමණින් දැනගත යුතු ය. එපමණට ඔහු බෞද්ධයෙකි. සද්ධර්මය මූල, මැද අග යහපත් ය. සුන්දරය . එකින් එකට ගැළපේ. අඵ සහිත යි. මේ සූත්‍රයේ දැක්වෙනවා “සුතා” (බොහෝ අහන්න ඕන) “ධතා” (දරාගත යුතුයි) “චචසා පරිචතා” (චචනයෙන් පුරුදු කළ යුතුයි) “මනසානුපෙකඛිතා” (මනසින් තේරුම් ගත යුතු ය.) “දිට්ඨියා සුපපට්චිදධා” (දැකීමකින් දූෂිතයට අනුව තේරුම් ගන්නවා.) එසේ ධර්මය දැනගත් තැනැත්තා අනාථ නොවේ. දුක් නොවිඳි සැප විඳි. මේ අනාථ නොවන නාථ වන දෙවෙනි හේතුව යි.

03. කලයාණ මිත්‍රයන් හොඳි (හොරබොරු නැති හොඳ අවංක මිත්‍රයන් ආශ්‍රය කිරීම.)

කලයාණ මිත්‍රයන් ඇතිබව කලයාණ යහළුවන් ආශ්‍රය කිරීම කලයාණ මිත්‍රයන් හා නැඹුරු වී සිටීම මේ සූත්‍රයේ අගය කරනවා. බුදු සසුනින් කලයාණ මිත්‍ර නාමයෙන් හඳුන්වන්නේ සසර බිය දැක සතර අපා දුක තමනුත් දැන එහි අගයත් සසර බියත් අන්‍යයාට ද කියා දෙමින් මෙමත්‍රියෙන් සමාජයට හිතානු කම්පා ඇති පුද්ගලයාට ය. කරණිය මෙතෙ සූත්‍රයේ “ශාන්ත පද” වූ නිවනට යොමුවූ තැනැත්තාට මෙමත්‍රිය උගන්වන්නේ කලයාණ මිත්‍රයෙකු වීමට යි. ඔහු ද එතෙරවී අනුන්ද එතර කරවන මිත්‍රයෙක් වීමට යි. ධර්මය ඉගෙනගත් පමණට කලයාණ මිත්‍රයෙකු නොවේ. සූත්‍රයට අනුව කලයාණ ධර්ම ඇති කරගත යුතු ය. එවිට තමන් සහ අන්‍යයාද අනාථ නොවේ. දුකට පත් නොවේ. මේ අනාථ නොවන තෙවෙනි හේතුව යි.

04. සුවචෝ හොඳි (අවවාද ගෞරවයෙන් පිළිගැනීම.)

සුවචයා නම්, ඔහුට යම් දෙයක් කියා දෙන්න පහසුනම් අඩුපාඩුවක් දැක්කවිට එය කියා දීමට පහසු නම් එක්වරක් කී පමණින් ඉතා හොඳයි කියා සාදර ගෞරවයෙන් පිළිගනී නම් එසේ වූ කීකරු පුද්ගලයා ය. දුච්චයා නම්, එහි අතින් පැත්ත යි. එවැන්නෝ කොතෙක් කීවත් නොඅසති. අවවාද දෙන්නාට වෙහෙස දෙති. සුවචයෝ කල් ඇතිවම “මාගේ අඩුපාඩුවක් ඇත්නම් මට කියා දෙන්න !”

යනුවෙන් ඉල්ලීම ද කරති. හොඳම නිදසුන ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ ප්‍රඥාවෙන් අග තැන්පත් සැරියුන් මහරහතන් වහන්සේ අග්‍ර ශ්‍රාවකයන් වහන්සේ වුව ද දිනක් සත් හැවිරිදි සාමණේර නිමිනමක් සිවුරු කොණ බිම ගැවෙන බව පෙන්වා දුන් විට එම පෙන්වාදීම අගය කිරීම යි. මේ සූත්‍රයේ දැක්වෙනුයේ “පදකබ්ණගගාහි අනුසාසනිං” ගෞරවයෙන් යුතුව නිහතමානීව අනුසාසනය ගතයුතු බව යි. එසේ වූ පුද්ගලයා දියුණුවට පවත්වන හෙයින් අනාටි නොවේ. මෙය සතරවෙනි නාටි විමේ හේතුව යි.

05. උච්චාවචානි කිඛකරණීයානි තතට්ඨ දකෙබ්බා හොති” (එකට වාසය කරන්නන්ගේ කටයුතු වලට උපකාර විමේ දක්ෂතාවය)

සබුන්මවාරින් යනුවෙන් ශාසනික වශයෙන් යෙදෙනුයේ එකට වාසය කරන භික්ෂූන් වහන්සේ ලාටයි. පැවිදි ජීවිතයේ ද ඔවුනොවුන්ට අනුග්‍රහයෙන් උපකාරීව ජීවත් විය යුතුය. සිවුරු පිළියෙල කිරීම, කුටිය සකස් කිරීම, වත් පිළිවෙත් කිරීම මෙන්ම සංඝ කමී, උපෝසට් කමී, උපසම්පදා කමී වැනි මහා කටයුතු ද තියෙනව. ඒවාට මැදිහත්වී උච්චතාවෙන් දක්ෂව පැවරෙන කායථී කරනව. එසේ කිරීම භික්ෂූ ජීවිතයට මනෝපකාරී වෙනව. ශිනි ජීවිතවලට ද තමන් සමග වාසය කරන ගෘහවාසීන් අසල් වාසීන් අතර කුදු මහත් කටයුතු ඇතිවෙනවා. අපේ පැරණි සිංහල බෞද්ධ සමාජයේ මේ “කරණ” ධර්මය ඉතා හොඳින් තිබුණු බවට අදත් පැරණි වැඩිහිටියෝ සාක්ෂි දරණව. “අත්තං ක්‍රමය” ඊට හොඳම නිදසුන ය. ගොවිතැනට, වහල සෙවිල්ලීමට, ලෙඩට, දුකට, මළ ගෙදරට, ළිඳ ඉසගැනීමට, ගොම මැටි ගෑමට, ගේ සේදීමට, දානමානාදී පිංකමට, මඟුලට තුලාවට එකතුවුනා. අද ඒ මනුස්සකම තුරන් විම නිසා අනාටි වී ඇත. එදා ඒ හැම කටයුත්තකම යෙදුනේ “තත්‍රූප පායාය විමංසාය සමනනාගතො” සිනි නුවණින්, විමසීමෙන්, පළපුරුද්දෙන්, දක්ෂව ධර්මානුකූලව යි. එවිට දුකින් තොරව අනාටි නොවී නාටි විය හැකි ය. මේ පස්වෙනි නාටි හේතුව යි.

06. ධමමකාමො හොති (ධර්මයට කැමති විම සහ අනුන් ද ධර්මයට යොමු කිරීම.)

“ධමම කාමො” (ධර්මයට කැමතියි) “පියස මුදු භාරො” (අනුන්ට ධර්මය කියලා දෙන්න කැමතියි.) මේ කරණ ධර්මය ශාසන පැවැත්ම

සඳහා විශේෂයෙන් පැවිදි උතුමන්ට දේශනා කරන ලද්දක්. තථාගතයන් වහන්සේ ධර්මානව වැඩ සිටිද්දී දේවදත්තයන් වහන්සේ සංඝභේද කොට විනය වරද්දා පන්සියක් හිඤ්ඤා වහන්සේලා රැගෙන ගොස් නොමග යවද්දී සැරියුත් මුගලන් දෙදෙනා වහන්සේ විසින් උපක්‍රම ශීලිව ඉවසීමෙන් ඒ පන්සියක් දෙනා වහන්සේ අනාථ විමට නොදී ධර්මය කියා දී නාථකළ ආකාරය ජාතක පොතේ “විරෝචන ජාතකයෙන්” තේරුම් ගත හැකි යි. අගසව් වූ උන්වහන්සේලා ධර්මයට කැමතියි. අනුන්ට කියාදෙන්නන් කැමති යි. මොක්කුයෙන්ද යුක්ත යි. කෙනෙක් ධර්මය කියා දෙනවිට පිළිවෙලකට. හේතු සහිතව අනුන්ට අනුකම්පාවෙන්, කීර්ති ප්‍රසංශා හෝ ආමිෂ වල ලබන හැඟීමෙන් තොරව, තමන් මතු වී අනුන් හෙළා දැකීමන් නොවන ලෙසට දෙසිය යුතු බව කරැණු පහකින් යුතුව වදාරා ඇත. එවිට ධර්මයට සහ විනයට හානියක් ද නොවේ. ගිහි ජීවිත ගතකරන ගිහියා ද තම බාල පරපුර දහමට යොමුකළ යුතු ය. කුසයේදී පටන් තමන් දරුවාට ද සිල් අධිෂ්ඨාන කරගත යුතු ය. පස්පවින් වළකා කියාදීම කළ යුතු ය. සද්ධර්මයෙන් තමන් ද සැපවත් වේ. අනාථ නොවේ. මේ හයවෙනි නාථ හේතුව යි.

07. ආරද්ධ වර්යො විහරති (ආරම්භ කරන ලද වියඪී ඇතිව වාසය කිරීම.)

“පුනවපරං හික්ඛවෙ හික්ඛු ආරද්ධ වර්යො විහරති” මහණෙනි, අකුසල් ප්‍රභාණය (දුරු කිරීම) පිණිස කුසල් උප සම්පදාව (රැස්කිරීම) පිණිස වර්යය ආරම්භ කළ යුතු ය. ඒ වර්යය අත් නොහරින වියඪීක් විය යුතු ය. අකුසල් දුරු කිරීමට කුසල් එක්රැස් කිරීමට කුසල් අකුසල් හඳුනාගත යුතු යි.

අකුසලයේ ආදීනව කුසලයේ ආදීනව නුවණින් දැකිය යුතු ය. හොඳ සහ නරක දෙකින් විපාක විඳින හැටි සසරට බලපාන විඳි ප්‍රභාණය කිරීමෙන් නිදහස්වෙන විඳි නුවණින් දැකිය යුතු ය. යෝනිසෝ මහසිකාරය යනුවෙන් දැක්වෙන්නේ ඒ තත්වයට ය. ඒ සඳහා වියඪී තිබිය යුතු ය. එවිට අනාථ වී දුකට පත් නොවේ. මේ හත්වෙනි නාථ හේතුව යි.

08. සනතුටෙධාහොති (ලැබෙන දෙයින් සතුටු වීම.)

ලද දෙයින් සතුටු වීම අනාව නොවීමේ ඊළඟ හේතුව යි. “ධම්ම දයාදා මෙ භික්ඛවෙ භවට්ඨ මා ආමිස දායාදා” (මහණෙනි, ඔබ ආමිස දායද නොකොට ධර්මය දායද කොට වසව්) මේ භික්ෂුන් වහන්සේලාට දුන් අවවාදය යි. මෙය ගිහියාට ද සාධාරණ ය. ලැබෙන දෙයින් ලද පමණින් සතුටු වී ධර්මය දායද කරගනිවි. භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ ජීවිතය සතුටින් සැහැල්ලුවෙන් ගෙන යන්නේ ඒ නිසා ය. කරණීය මෙත්ත සූත්‍රයේ “සතතුසසකොච සුභරොච” යනුවෙන් ඉගැන්වෙනුයේ මෙම කරණ ධර්මය යි. වර්තමානයේ මුලු ලෝකයම ලද පමණින් අසතුටු වීමට යි හුරුවේ ඇත්තේ, ලද දෙයින් සතුටු වීම මදි පුංචි කමක් ලෙසට සිතති. ලෙඩ වැඩි වීමද අසමගිය හොරකම වංචාව රාජ්‍ය නායකත්වය දක්වා ලද දෙයින් සතුටු නොවීමෙන් අනාව වනු ඇත. මේ අටවෙනි නාව හේතුව යි.

09. සතිමා හොති (සිහිනුවණින් යුතුව වාසය කිරීම යි.)

“සතිනෙපකෙකන සමනනාගතො විරකතමපි විරහාසිතමපි සර්තා අනුසසර්තා” බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමානව සිටියදී ශ්‍රාවකයින්ට සිහිකල්පනාව ඉතා වටිනව. දැන් වගේ පොත්පත් ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය නැහැ. එකම ශක්තිය තම යි, සිහි නුවණින් කටයුතු කිරීම. කරණීය මෙත්ත සූත්‍රයේ “නිපකෝච” යනුවෙන් වදාරණ ලද්දේ ද, මේ සූත්‍රයේ “සති නෙපකෙකන” යනුවෙන් වදාරණ ලද්දේ ද නිපක නම් වූ එකම ගුණය යි. “තමන්ගේ අභිමතාර්ථයට පටහැනිව විරුද්ධව එන බාධක උපදව වහසා දමන්නේ ය” යන අර්ථයෙන් මේ ගුණය තවත් අර්ථපෙන්විය හැකි ය. තැනට සුදුසු නුවණ යි. නුවණින් දැකීමයි. ඉහත කී නාවකරණ ධර්ම සියල්ලටම මේ නාවකරණය සාධාරණ යි. එදා රහතන් වහන්සේලා ගැන කථා කරන්න දෙයක් නැහැ. පෘථිග්ජනවූ ආනන්ද නාමුදුරුවන්ගේ සිහිනුවණ කෙබඳු ද යන්න තේරුම් ගත්තම ඇති. අද උදේ පටන් ගුවන් විදුලියේ, ධර්ම දේශණා ප්‍රචාරය වෙනව ඒත් ඒ දේශනාවක මාතෘකාව ඇසුවත් මතක නැහැ. ඒකයි තත්වය. නිවන් දැකීම කෙසේ වෙතත් ජීවත්වීමටත් බලවත් බාධාවක් මේ සිහිනුවණ නැතිකම. මේ ඉගෙන ගන්නා සූත්‍රයේම මේ නවවැනි නාවකරණ හේතුව කියාදෙන කොට පළමු එක මතක නැතිවෙන්න පුළුවනි. එවිට නාව කරණ ඉගෙන ගැනීමෙන්ද අනාව වී ඇත. මේ නමවෙනි නාව හේතුව යි.

10. පඤ්ඤාවා හොති (ස්ථිර වූ කිසිවක් ලොව නැති ලොව අසාර බව දන්නා ප්‍රඥාව)

දසවෙනි නාට්‍යකරණ ධර්මය වන්නේ ප්‍රඥාවන්ත වීම ය. “පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු පඤ්ඤාචා හොති” මහණෙනි, ප්‍රඥාවන්ත වෙන්නෙ කෙසේ ද? උදයත්ථ ගාමිණියා පඤ්ඤාචා සමානනාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා උක්ඛක්ඛය ගාමිණියා..”අනිත්‍ය පිළිබඳ දන්නා නුවණින් යුක්ත වීම යි. ධම්ම පදයේ ඒ පිළිබඳව “සබ්බධම්මා අනතතාති” සියලු දහම් අනිත්‍යය හ. “යදා පඤ්ඤාචා පසසති” හේතු ප්‍රත්‍යයෙන් හටගත් බව නුවණින් දැකිය යුතුය. “අට්ඨිබ්බිතදුති උක්ඛෙ” ආර්ය යු අවබෝධයෙන් නුවණින් දැකිය යුතු ය. කුමක් සඳහා ද “ඵස මගෙගා විසුද්ධියා” මගඵල දැන සියළු කෙලෙසුන් දුරු කොට උදයාස්ත ගාමිණි ප්‍රඥාවෙන් (අනිත්‍ය දක්නා නුවණින්) සියලු දුක් වලින් මිදී පරම සුවයට පත්වීමට යි. අනාට්ඨි හොවීමට යි. මේ දසවෙනි නාට්ඨි හේතුව යි.

ඉන්පසු බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ සූත්‍රයෙන්ම අවවාද කරනවා . පින්වත් මහණෙනි, “සනාට්ඨා විහරට්ඨ” (පිහිටක් ඇතිව ඉන්න) “මා අනාට්ඨා” (අනාට්ඨයේ වගෙ ඉන්න ඵපා). “උක්ඛං භික්ඛවෙ අනාට්ඨා විහරති” (මහණෙනි, අනාට්ඨයෙ ඉන්නෙ උක්ඛන්) “ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දස නාට්ඨකරන ධම්මා” මහණෙනි, මේවා තමයි රක්ෂණය ස්ථිරවම ඇතිකරන්නා වූ නාට්ඨකරණ ධර්ම යනුවෙන් වදාලා.

මේ ආරක්ෂාව ලෝක නාට්ඨි වූ බුදු හිමි හැරෙන්නට වෙන කාගෙන් ලබමුද? මේ හැරෙන්නට ස්ථිර සාරවූ දුක් නැතිවූ සැක නැති වූ වෙනත් දෙවියෙකුගෙන්, බුන්මයෙකුගෙන්, බාහිර කෙනෙකුගේ පිහිට යැදීමෙන් පලක් වේද? මීට වඩා හේතු සහිත පිහිටක් ඇත්දැයි තම තමන් විසින් ම සිතා බලා සදාකාලික අනාට්ඨයේ නොවෙමු.

www.lakruhunu.com